

Pedologické praktikum- téma č. 3:

Závěrečný terénní pedologický posudek

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Terénní posudek

Terénní posudek je závěrečné, shrnující, stručné zhodnocení půdního profilu daného lesního stanoviště s důrazem na postižení cíle pedologického šetření.

Terénní posudek by měl v organické jednotě splňovat dvě základní kritéria:

- musí být zcela konkrétní;
- zároveň však musí lesní půdu charakterizovat obecně, tj. z hlediska komplexního vyhodnocení synergického působení pedogenetických faktorů daného stanoviště.

Stanovení jasných pravidel k jeho formulaci není možné, neboť terénní posudek musí vždy postihovat konkrétní cíl celé pedologické činnosti v daném území.

Je však možno říci, že formulaci terénního posudku je třeba věnovat nejvyšší možnou pozornost, neboť právě v ní se plně odrazí nezastupitelnost půdy v hodnocení trvalých produkčních podmínek lesního stanoviště.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Konkrétní příklady z lesnické praxe:

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Pararendzina kambizemní na mukronátových slínech svrchnokřídové facie antiklinálního pásma ždánického příkrovu. V celém profilu jsou znatelné jednotlivé laminy jemnozrnného písku a početné drobné úlomky ernstbrunnských vápenců, pocházející z tektonicky drcených bradel. Pavlovské vrchy, Soutěska, 350 m m.n.

Daný profil vznikl na zvětralině nezpevněné karbonátovo-silikátové horniny. Humusový povrchový horizont zde podléhá značné dekarbonizaci a to při relativně dobré vododržnosti a vyrovnanějším chemismu půdního prostředí. Příznivé produkční vlastnosti daného lesního stanoviště vyvstanou především ve srovnání s půdami vznikajícími na čistých karbonátových sedimentech a metamorfitech.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

2. Humusový podzol na nediferencovaném eluviu jemnozrnného muskoviticko-biotitického granitu moldanubického plutonu. Jihlavské vrchy, Míchova skála, 760 m n.m.

Pro tento půdní profil jsou typické v průběhu podzolizace specificky vytvářené výrazné podzolové eluviální (ztrátou ochuzené) a iluviální (vplavením obohacené) horizonty. Vertikální posun koloidních složek a jednoduchých sloučenin vedl v daném profilu ke vzniku popsané stratigrafie a to při výrazném hromadění nadložního humusu.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

3. Kambizem luvizemní s příměsí sprašové hlíny do 30 cm na deluviu zvětralin amfibolicko -biotického syenitu třebíčsko-meziříčského masivu. Třebíčská kotlina, Ptáčov, 440 m n.m.

V daném profilu dominuje kambický minerální horizont, tvořící se v průběhu hnědnutí (brunifikace). V souvislosti se zvětráváním primárních silikátů s vysokým obsahem dvojmocného železa (biotit, amfiboly a pyroxeny, olivín, ev. glaukonit, epidot nebo některé turmalíny) spojeného s následnou oxidací a hydratací na daném lesním stanovišti docházelo k disperzi amorfních a krystalických oxidů a hydroxidů v minerálních horizontech. Tyto sekundární sloučeniny jsou zde přítomny v tak vysokém podílu, že vytváří barevně dominantní povlaky prachové a písčité půdní frakce.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

4. Fluvizem pelická na holocénních fluviatilních sedimentech, vyplňujících neogénní sníženiny aluvia dolního toku řeky Dyje. V horní části profilu alochtonní recentní vrstvy s přeplavenými sedimenty, na bázi sondy autochtonní pohřbený horizont. Po dnes antropo-genně podmíněném ukončení přirozeného sedimentačního cyklu probíhá autochtonní vývoj i v povrchovém ochrickém horizontu. Dyjsko-svratecká niva, Lednice na Moravě, 160 m.n.m. Daný profil vznikl na zeminových vrstvách recentních fluviálních usazenin (náplavů, povodňových hlín) na aluviálních územích holocénních vodotečí, přičemž rozhodující úlohu zde hrál charakter půd - nebo zvětralin - sběrné oblasti Dyje a rychlost jeho vodního proudu. Humifikační procesy jsou zde velmi intenzivní. Vzhledem k místním příznivým orograficko-klimatickým podmínkám je obrat odumřelé organické hmoty tak rychlý, že takřka zcela chybí terestrické organogenní horizonty. Alochtonní recentní horizonty zde vznikaly v procesech aluviální akumulace sedimentačních kalů záplavovými vodami a to při periodicky zvyšované hladině podzemní vody. Za velice důležitý rys tohoto allochtonního vývoje je možno považovat přímý dopad rychlosti různě intenzivně proudící povodňové vody, která při různé velikosti a hmotnosti unášených částic organického i anorganického původu na dané studijní ploše vedla k extrémní proměnlivosti jak zrnitostního složení, tak i obsahu minerálních živin a to na velmi krátkých vzdálenostech.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

V popisu půdního profilu je v hloubce 120-140 cm popsán autochtonní pohřbený horizont. Tento horizont zde má charakter fosilního humusového horizontu s genezí, spočívající v první řadě v intenzivních zvětrávacích procesech - zde doložených odhadnutým vyšším podílem frakce fyzikálního jílu - a v druhé řadě v nepřerušované akumulaci organické hmoty, podléhající intenzivní humifikaci. Příčinou vzniku tohoto autochtonního horizontu bylo přerušení sedimentačního cyklu v dané oblasti a následný vznik horizontu výhradně půdotvorným procesem bez přítomnosti nově přeplavovaných fluviačních recentních sedimentů.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Charakteristika půdních těles lesních porostů může být představena těmito příklady z lesnické praxe:

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

LS: Tišnov, revír Štěpánov nad Svratkou; Bučina pod Kobylnicí, porostní skupina 932 B 15.

Mírně stinná horní část podélně zvlněného svahu, expozice V; 16°19' v.d., 49°32' s.š.

LT: lipová bučina bažanková s pitulníkem na kamenitých půdách na hřbetech (4A1)

Půdní jednotka: kambizem typická kyselá moderová na skeletnatém eluviu ruly (KMmad)

Terénní posudek: Kyprá, strukturní, čerstvě vlhká, silně skeletnatá kambizem s velmi mírně zpomalenou humifikací, s příznivým poměrem voda/vzduch po celé vegetační období. Zvýšené nebezpečí eroze půdního povrchu srážkovou vodou. Hum. forma/subforma: typický moder.

Charakteristická pedogeneze na lesních stanovištích výškového stupně vrchovin na silikátových horninách v podmínkách humidního klimatu.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

LS: Nové Město na Moravě, revír Cigháj; NPR Žákova hora, porostní skupina 507 B 20. Přímý, mírný svah navazující na plochou vrcholovou partií, expozice JZ, 5.vls.

LT: kyselá jedlová bučina biková oligotrofní s nízkou pokryvností bylinného patra (5K3)

Půdní jednotka: kambizem typická oligotrofní podzolovaná na granoblastické ortorule (KMmop)

Terénní posudek: Lehká, vysoce pórovitá, kyprá až sypká kambizem submontánních poloh s nižší minerální bohatostí a naopak vyšší skeletnatostí půdotvorného substrátu. Relativně příznivá humifikace projevující se ještě vizuálně nápadným obsahem humusových látek v hloubce až do 40 cm. Humusová forma a subforma stanoviště: typický moder. Daná lesní půda je dokladem pedogeneze v podmínkách, kdy nízká minerální síla mateční horniny je vyrovnávána příznivou půdní aerací, vysokou kyprostí a dostatečnými srážkami.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

LS: Jeseník, revír Česká Ves; vrch Jehlan, porostní skupina 128 D 11.

Mělká úžlabina zvlněného svahu s výchozy rul, expozice JV; 780 m n.m., 4,9°C, 906 mm.

LT: svěží smrková bučina kostřavová s bikou lesní (6S3)

Půdní jednotka: kambizem dystrická moderová na zvětralině biotitické pararuly (KMdd)

Terénní posudek: Výrazně prokořeněná, hlinitopísčítá, nekamenitá, kyprá kambizem dystrická s náznaky nastupující podzolizace pod hromadící se organickou hmotou na mocném eluviu minerálně nepřiliš bohaté mateční horniny.) Humusová forma a subforma stanoviště: morový moder.

Typická lesní půda původních smrkojedlobukových pralesovitých asociací nižších horských poloh Českého masivu při horní hranici vertikálního rozšíření buku v oblasti s jeho vůbec nejvyšším plošným zastoupením v ČR (bývalý LZ Javorník s BK na 23% porostní plochy).

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ